СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 219. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 7-го листопаду 1945. No. 219. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, November 7, 1945 VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1010 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

„ПОКЛАДІТЬ ШИРОКІ Й ПОСТІЙНІ ОСНОВИ ПІД ПРОМИСЛОВИЙ МИР" — НАПІМНЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА

Відкриваючи конференцію представників капіталу й праці у Вашингтоні в понеділок, 5. жовтня, президент Труман без обиняків сказав делеґатам, що конґрес і публика переймуть на себе завдання припинити страйки і локаути, коли вони цього не зроблять. У зазиві пригадав президент делеґатам, що вони мають обовязок сповнити великі надії американського народу, а крім цього візвав ще: „Покладіть широкі й постійні підстави під промисловий мир і поступ".

Як способи до осягнення цих цілей подав президент такі: 1. дійсні збірні переговори; 2. коли переговори не доведуть до цілі, треба вжити безпартійних способів для осягнення рішення, а не опиратися на поголосках, пропаґанді і партійних заявах; 3. вести мирні переговори в справі контрактів; 4. найти способи, щоб не допустити до між-юнійних страйків в справі юрисдикції.

Коли делеґати зійшлися на конференцію в будинку департаменту праці, то після промови президента виявили свої погляди теж деякі делеґати. Вони напоминали один одного, щоб працювати для успіху, а представники уряду напоминали обі сторони. Делеґат Конґресу Промислових Орґанізацій Филип Морей зажадав, щоб у програму конференції вложити ще справу підвишки платень. На це заявив делеґат Американької Федерації Праці Вилйем Ґрін, що як би цю справу поставити на деннім порядку, тоді конференція розібється. Предсідник Краєвого Союзу Вирібників Айра Мошер підкреслив, що конференція збирається для положення основ під наладнання спорів, а не для підвишки платень, бо на конференції делеґати не представляють ніякої спорюючої сторони, лише резнородні погляди.

ПЛЯН ЗАБОРОНИ СТРАЙКІВ У КОНҐРЕСІ.

Конґресмен Герберт вніс поправку до закону про „тцести" в тому напрямку, щоб виключити страйки, як спосіб „заколоту для спинення торгівлі" Дехто з конґресменів намагався недопустити до внесення такого законопроекту вчасі конференції капіталу й праці, одначе це не вдалося і комісія має розпочати відповідні переслухання в цій справі. Законопроект домагається, щоб припинити „покидування праці й інші способи, вживання юніями й рекетірами". Внесодавець твердить, що така постанова обійме юнійних провідників і „рекетірів, які викликують страйки".

ЩЕ ОДИН РЕКІТ З ХАРЧАМИ.

Ще не минувся чорний ринок з воєнних часів, а харчові рекітіри вже найшли собі другий, як це відкрили федеральні аґенти в повітах Мерсер і Мавнт Голі, у стейті Ню Джерзі. Там федеральний уряд закуповує по $2.20 мішки барабoль, щоб підтримати ціни фармерських продуктів і давати бараболі даром для годовців худори. Ці бараболі, на диво, появляються опісля на чорнім ринку таки в сусідстві. Різниця між военним чорним ринком і теперішнім така, що у воєнні часи ціни харчів підвищувано, а тепер бараболі продаються по законних цінах на звичайнім ринку.

СТРАЙКАРІ У ВИНДСОР БУДУЮТЬ БАРИКАДИ.

Більше ніж 12,000 страйкарів із Юнайтед Отомобил Воркерс юнії в місті Виндсор, в провінції Онтеріо, в Канаді — лише через границю з Дітройту — приготовили барикади з автомобілів довкруги фабрик Форда. Вони створили правдивий ланцюх з 2,000 автомобілів на просторі двох миль перед входом до фабрик, щоб не допустити нікого до роботи. Вони теж забирають авта приватних людей і уставляють їх побіч своїх. На місце непорозумінь виїхав канадійський міністер праці.

КОМІСІЯ ВЖЕ ГОТОВА З ЗАКОНОПРОЄКТОМ В СПРАВІ АТОМОВОЇ СИЛИ.

Військова Комісія палати репрезентантів вже викінчила начерк законопроекту в справі контролі атомової сили і зголосила його в повній палаті. Група конґресменів домагається ще переслухання визначних науковців у цій справі. Дебата над законопроектом розпічнеться наступного тижня. У сенатській Військовій Комісії переслухання й дискусія над цим законопроектом ще не переведена. Законопроект, начеркненийй секретаріятом війни, домагається створення комісії для орудування атомовою силою у краю.

Плянують примістити Орґанізацію Обеднаних Держав в Парку Рузвелта

Назріває думка, щоб Орґанізацію Обеднаних Держав примістити в повіті Дочес, де жив і працював небіжчик президент Ф. Д. Рузвелт, основник цеї орґанізації. Багато є причин, щоб ця міжнародна орґанізація була приміщена на Сході, а не в Сан Франсиско. Европейські держави, які хотіли мати УНО в Женеві і цього не могли добитися, лекше згодяться на місце під Ню Йорком, щоб мати ближчий доступ. Малі держави, які не можуть утримувати окремого представника при УНО, зможуть висилати своїх вашинґтонських послів на наради Ради Забеспеки. Таксамо і південно-американські держави будуть мати лекше получення з Ню Йорком ніж з Сан Франсиском. Найважнішою перешкодою у приміщенню міжнародної орґанізації у повіті Дочес є недостача відповідного приміщення і Злучені Держави мусілиб побудувати там відповідні будинки.

ПРОФЕСОРИ ВЗИВАЮТЬ ПРЕЗИДЕНТА ДОТРИМАТИ МІЖНАРОДНІ ЗОБОВЯЗАННЯ

Конференція Публичних Справ з університету Гарвард перевела резолюцію з домаганням до президента Трумана, щоб він дотримав зобовязання Америки в світових справах і щоб видав відповідний апель до населення Злучених Держав. Члени конференції вказують на це, що між населенням закорнюється погляд, що при помочи атомової бомби Америка може спекатися страху перед наїздом і тому може перейти в стан ізоляції. Вони остерігають президента перед наслідками демобілізації, яка доведе до того, що Америка втратить вплив у міжнародних справах, а це знову доведе до третьої світової війни.

ПРЕДСІДНИК ЮНАЙТЕД ПРЕС ПРО НЕБЕСПЕКУ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ

Ґю Бейлі, предсідник пресової аґенції Юнайтед Прес, повернув до Сан Франсиско з подорожи по Далекім Сході й Тихім океані. Він каже, що Схід далеко ще від мирового настрою. Особливу увагу звертає він на непорозуміння в Китаю. Він твердить, що комуністи підготовляються до використання теперішнього демократичного напрямку в Японії для своїх цілей. Вони хочуть довести до насильного скинення з престола японського цісаря і захопити владу в свої руки, заки ще нарід скаже своє слово.

Вибори в Мадярщині дали комуністам тільки 14% голосів; перемогли консервативні елементи

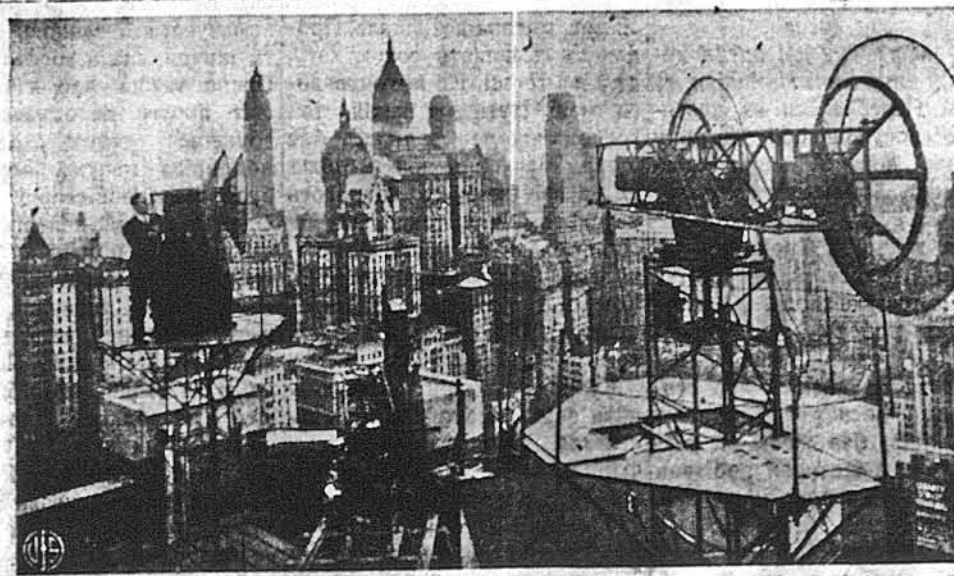
Угорщина, що є під советською окупацією, перевела вільні муніципальні вибори. Маршал Ворошилов, начальний командант окупаційних військ, дав приказ, щоб армія не мішалася до виборів. Перемогу при виборах віднесла партія малих землевласників. Її більшість буде виносити від 55 до 65%. Та партія має в собі різні елементи. З лівих соціяльні демократи здобули 22% голосів, а комуністи 14%. Голосувало понад чотири міліони осіб.

В РУМУНІЇ ДУМАЮТЬ, ЩО З РУМУНІЄЮ БУДЕ ТЕ САМЕ, ЩО СТАЛОСЯ З УГОРЩИНОЮ

Те, що Злучені Держави та Анґлія дали згоду на вибори в Мадярщині, толкують собі в Румунії в такий спосіб, що вони скорше чи пізніше затвердять в Румунії режім Ґрози, хоч передше його критикували і заповідали, що його не визнають. Замітне, що до такого толку наклонює румунів візита американського сенатора Клода Пепера, що перебував у Букарешті цілий тиждень. Найгірше виглядає положення молодого короля Михайла, що є проти наставленого Советами уряду Ґрози, а не знає, чи може рахувати на попертя Злучених Держав та Анґлії.

СОВЄТИ АТАКУЮТЬ ГУВЕРА, ҐВИЛЕРА ТА ТЕФТА ЯК „ІЗОЛЯЦІОНІСТІВ"

Московське радіо гостро заатакувало „американських ізоляціоністів" за те, що хотілиб вжити американської економічної і мілітарної сили, щоб натискати на чужі краї. Атаку спрямовано проти бувшого президента Герберта Гувера та сенаторів: А. Тефта, републиканця з Огайо, і Буртона К. Ґвилера, демократа з Монтани. Радіо цитувало те, що вони ніби розбивають співпрацю між потугами. Гувера критикують головно за те, що він дораджував вирішити справу сплати довгів і зобовязань з Ленд-Ліз аж за пять років, коли буде можна пізнати, що за лад буде в світі. Як і за те, що казав, що не можна Америці помагати краям збро-їтись і оплачувати своїми грішми пропаганду, звернену проти них. В Вашингтоні сенатор Ґвилер, у відповіди на цю атаку, назвав „Росію і її сателітів найбільшими ізоляціоністами в світ". Казав, що він є за співпрацю, але це смішно називати уряди в Угорщині, Румунії чи Югославії демократичними, бо кожна інтелігентна людина знає, що там панує жорстока диктатура. Сенатор Тефт заявив, що він поступає якраз навпаки, як пише совєтський журнал, але радий, що його зараховано до ворогів комуністів і поставлено в один ряд з такою людиною як Гувер. Знов Герберт Гувер сказав, що якщо оборона свободи і справедливости і вживання американського добра на розбудову світа є ізоляціонізмом, то це слово прибрало тепер дуже благородну марку. Якщо Росія готова на такому полі співпрацювати, він тому дуже радий.

ПРАКТИКУЮТЬ НОВИЙ ВИНАХІД.—Подається до загального відома ще один чудесний винахід з часів війни. Ті апарати, що їх бачимо на даху Ню Йорк Телефон Компані, це прияряди для телефонічних розмов на далеку віддаль без телеф. дротів.

ОДИНАЦЯТЬЛІТНА ФИЛИПИНКА РОЗПОВІДАЄ НА СУДІ ПРО ЯПОНСЬКІ ЗЛОЧИНСТВА

В часі судової розправи проти ґенерала Томоюкі Ямашіти за японські злочинства, доконані над американським полоненими і цивільним населенням на Филипинах, зізнавала 11-літня Розалінда Андой. Як розповідала про батька і матір, що їх замордували японські вояки, то плакали не тільки присутні на салі американські вояки, але залились слізми самі судді, американські ґенерали. Вона сама була колена багнетами 38 разів. На тілі остали з цього злочинства видні знаки, які суд оглядав. Дитина розповідала, як її мати наказувала перед самою смертю, щоб завжди була добра. По тій дитині суд переслухував дальших свідків. Беніта Лякоз розповідала, як вбили її мужа-лікаря разом з 30 іншими филипинцями, так як проколювали багнетами втікачів і стяли голову жінці в церкві Санто Домінґо. Зізнавала теж закінниця Нелі Вірата про те, як проколювали японські вояки хорих у шпиталі, та як насилували жінок в церкві, а потім їх там добивали. Луїс Ґалент розповідав про тюрму, яку обляли ґазоліною, та з якої не дали вивтікати, так, що многі згоріли в полумях. Санчо Енрікез розповідав, як упродовж трох годин стяли голову 120 филипинцям. Йоакін Ґаланґ знов подав, що ґен. Ямашіта визнав усіх филипинців за ворогів і повстанців і казав їх усіх винищувати як зрадників.

ЯПОНІЯ БЕЗ СВОЄІ ДИПЛЬОМАТІЇ.

Аліянтська Начальна Команда наказала японському урядови перервати цілковито усі дипльоматичні звязки з невтральними краями, а полагоджування справ з ними, як і з іншими краями передати в руки Аліянтів. Теж наказано предложити Аліянтам усі акти чужоземних японських посольств та різних місій. Японському урядови дано зрозуміти, що Японія є під чужою окупацією і як така не може мати ніяких дипльоматихних звязків з чужими краями.

ВИКИНУТИ МІЛІТАРИЗМ З ШКІЛ!

Усе, що нагадує мілітарний вишкіл, мусить бути виелімінуване з японських шкіл. Таке зарядив ґен. МекАртур. Це відноситься тепер у першу чергу до летунського тренування ґлайдерами. Це перебрали японці від німців. Таке тренування належало до спорту.

НОВІ КРИМІНАЛЬНІ ЗЛОЧИНЦІ.

Вже виготовлено в Токйо нову лісту японських злочинців. Вона обіймає 300 осіб. Ґен. МекАртур зажадає на днях, щоб японський уряд ті особи приарештував і доставив окупаційній владі для дальшого слідства й евентуального суду над ними.

ПРОТИ АМЕРИКАНЦІВ!

Китайські комуністи повели широку кампанію через радіо та „Чунґкінґ Ню Чайна Дейлі Нюз" проти американських військ в Китаю. Комуністи кажуть, що американці попирають Куомінтанґ та виступають збройно проти Восьмої Армії, що є в руках комуністів. Ще кажуть, що американські офіційні заяви про те, що американське військо не мішається у внутрішні справи Китаю, є неправдиві. Комуністичні війська, кажеться далі, є атаковані вояками, узброєними в американське воєнне знаряддя.

СКІНЧИВСЯ 6-ТИЖНЕВИЙ СТРАЙК В АНҐЛІЇ.

Страйк портових робітників, що тривав в Анґлії майже шість тижнів і обіюмав яких 40,000 робітників, скінчився в Лондоні, а теж і по інших пристанях. Заряджено 30-дневне перемиря.

ЗАЧАВСЯ НОВИЙ СТРАЙК.

Що один страйк скінчиться, зачинається другий, доносять в Анґлії. Яких 100,000 будівельних робітників демонструвало походом і співами початок страйку, домаючись підвишки з 47 центів на 60 на годину і 40 годин праці в тиждень.

ПРОТИ СТОЯЧИХ ПАСАЖИРІВ!

Кондуктори лондонських автобусів заявили, що не будуть впускати до автомусів стоячих пасажирів між годинами 9.30 рано і 4.30 пополудні, а в часі найбільшого руху, коли люди ідуть до праці, чи з неї вертають, дозволять тільки найбільше на 6 стоячих пасажирів. Кажуть, що їх нерви вже не можуть видержати довше напруження, яке получене з переповненими автобусів.

ГОЛОД У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Ян Масарик, міністер заграничних справ Чехословаччини, каже, що його край виставлений цеї зими на голод і хвороби. Яких 700,000 дітей недоїдає, а половина з них хора на сухоти. Треба конечне товщів. Те, що є, вистарчить на яких три місяці. Апелює до Злучених Держав за допомогою.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодинока число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЯК ВІДПОВІСТИ?

Немає ніякого сумніву, що демократію інакше розуміють урядові кола у Вашингтоні, а інакше в Москві. Брукс Аткинсон, кореспондент часопису Ню Йорк Таймс, тепер пише, що і „народи" в Злучених Державах і Совєтському Союзі не розуміють під демократією одного й того самого. Під тим „народи" розуміє Аткинсон в Совєтах головно письменників та інтелектуалів, а ще краще урядовців, бо це є чи не одинокі люди, з якими він має сякі такі зносини та яких думки може вичитати з того, що вони пишуть, чи йому переказують.

Для нас, пише Аткинсон, демократія це глибока віра в таке, що, як мати на увазі довгий період часу, то таки „нарід" рішає остаточно розумніше як „вожди". Наша політична демократія, пише він далі, вимагає вільного слова, вільних виборів, різних кандидатів і різних партій.

Вже з цих кількох його слів виходить, що в нашому розумінню Совєти не є демократією, бо там існує одна партія, бо там нема політичних свобод, бо там диктатура партії, а то й особи — вожда.

Та в Совєтах, пише Аткинсон, проте вважають, що СССР є найвизначнішою і найпослідовнішою демократією в світі, а совєтська система — найвищою формою демократії. Просто тому, що по совєтському думанню нема потреби, щоб існували різні партії, бо вони існують там, де є розбіжні, клясові інтереси. В Совєтах теж не треба різних політичних свобод, бож цілий совєтський режим — у совєтському розумінню — є спрямований тільки на добро народу. А ті, що інакше думають, чи того не добачують, то це в них вороги народу, зрадники! Преса в Совєтах це найсвобідніша преса в світі, кажуть комуністи. Вона вся на услугах народу, а не капіталістів, банкирів, політикерів і промисловців, як от у Злучених Державах . . . Саме так пишуть у Совєтах, коли атакують американську вимогу щодо цього, щоби всюди в світі запанувала свобода преси, включно з Совєтами, себто, щоб і там могли чужинецькі кореспонденти свобідно обертатись, збирати свобідно інформації й свобідно писати.

Про порушені тут речі можна би довго й широко розписуватись, як це вже нераз було й певно ще нераз і буде. Та тут іде тепер про практику. Президент Труман пригадав нам і світови, що Злучені Держави є за свободу і демократію в світі. Вони мають бути підставою для світового замирення і нового порядку в світі. Та саме щодо цеї підстави нема тепер згоди між Злученими Державами і Совєтами, коли йде про здійснювання їх у різних краях. Як заповідають з Лондону, знов будуть нові наради з Совєтами, щоб дійти щодо цього до порозуміння.

До якого і чим коштом? Совєти не уступлять з свого розуміння демократії й будуть здійснювати практично свою демократію, де тільки зможуть. Що їм на це відповісти? Тільки так, що їм в тому ніяк не уступимо! Це одинока відповідь, з якої булаб народам полекша. Принаймні моральна, як уже ніяка інша.

ЗА ПОЛІТИКУ ПРАЦІ

Конференція капіталу й праці, яка зібралася у Вашингтоні в понеділок 5. листопаду не буде рішальна сама по собі в справі налагодження відносин між робітниками і підприємцями. Вона дасть лише конгресови підставу до дискусії і ухвалення відповідних законів, які вже є внесені як в палаті так і в сенаті. Законопроєкти обіймають кілька справ, які є з собою повязані, хоч у трактується окремо. Всі вони змагають до цього, щоб найти основу до американської політики праці.

Як довго в Америці існувала одна лише робітнича організація, тобто Американська Федерація Праці, вона висловлювала авторитативну опінію в робітничих справах і з її голосом мусів рахуватися конгрес. Одначе, від коли до сили прийшов Джан Дж. Луїс у майнерській юнії і при її помочи створив теперішний Конгрес Промислових Організацій, знаний під скороченим іменем С.І.О., авторитет Американської Федерації Праці понизився, а зате зріс авторитет поодиноких провідників робітничих юній. На місце одноцільної робітничої політики прийшла ривалізація юнійних „босів", які почали просто перелицитовуватися в демагогії, щоб зискати для себе робітничі маси. Не дасться заперечити, що юнії є тепер домінуючою силою в Злучених Державах, часто в таких справах, які не мають ніщо спільного з робітничим питанням. Цеї сили вживають часто робітничі провідники для своїх власних цілей. А є й такі, що просто виконують вказівки московських диктаторів, які мають свої цілі на оці, які не лише йдуть всупереч з інтересами Злучених Держав, але просто змагають до знищення отих осягів, які робітництво цілого світу, а з окрема робітництво Америки, виборолo для себе впродовж останніх 200 літ.

Саме серед страйкової язви проголосив президент Труман конференцію праці й капіталу. Є такі критики, які згори передбачують невдачу конференції. Може тому, що вони цього собі бажаліб. Є такі, що передбачують труднощі й тому з недовірям привитали конференцію. А є знову такі, котрі переконані, що успіх конференції запевнений, бо на нарадах хоч можна буде встановити, що саме доводить до безупинних конфліктів між робітниками й господарями, чи там наємцями й підприємцями. Коли можна буде устійнити причини, тоді можна буде й думати про способи усунення причин.

Одначе безогляду на причини тертя, треба теж склясифікувати непорозуміння між обома сторонами як такі, що приносять шкоду не лише обом воюючим сторонам, але теж і цілому громадянству, як уже не всьому свободолюбному й демократичному світови.

На це звернув увагу президент Труман вчасі розмови з делегатами на заповіджену конференцію, ще в четвер 1. листопаду. Він окремо розмовляв з малими групами делегатів по 5 осіб і поодиноко взивав їх до співпраці та до вітвертого вияву своїх думок. Він сказав делегатам, що провідники світу пильно обсервують Злучені Держави, чи цей край зможе довести до господарської співпраці у себе вдома. Коли це вдасться, тоді Америка зискає на престіжу в цілім світі і вона втримає провід між народами. Президент такий певний, що прийде до порозуміння між капіталом і працею на конференції, що він навіть не згадував про те, що може статися, як би так конференція не вдалася.

Для успіху конференції підготоване все якслід наперед. Був покликаний комітет з представників праці й капіталу, який мав скласти точно точки програми і спосіб поступовання вчасі нарад. Точно передбачено, кого має президент запросити на конференцію, а навіть як видавати комунікати до преси, щоб ввесь загал міг слідити поступ конференції.

Імена делегатів подано вже до прилюдного відома. Кожний громадянин, який інтересується прилюдними справами, буде мати нагоду слідити, хто і що говорить, і які мотиви його ділання. На підставі цього можна буде зорієнтуватися, кому приписати заслугу, коли важна конференція вдасться, або кому приписати вину на випадок невдачі.

Делегатів нема багато і тому лекше буде з ними запізнатися. Всього навсього є 39 людей, а це: 18 представляють підприємців та господарів; других 18 представляють робітничі організації, а дальших 3 представляють публику. Від підприємців є по 9 від Юнайтед Стейтс Чембер оф Комерс і Краєвого Союзу Виробників. Від робітничих організацій є 8 від Американської Федерації Праці, 8 від Конгресу Промислових Організацій, 1 від Юнайтед Майн Воркерс оф Амеріка, а 1 від Рейлвей Бродергуд. Публику представляють секретар праці, секретар торгівлі і спільно всіми делегатами вибраний предсідник конференції. Кожен делегат може поставити самий свого заступника на випадок конечности, а секретарі праці й торгівлі можуть назначити своїх дорадників.

Для точнішого обговорення ділянок створено окремі комітети, а це: екзекутивний комітет, комітет для придержування правил конференції і комітет для допильнування точок конференції, а ці точки такі: збірні („колективні") переговори; право господарів до завідування; право представництва і полагоджування правних питань; спосіб злагоди; початкові збірні умови; існуючі збірні умови.

Із згадки про цей третій комітет видко, які саме справи обговорюються на конференції. Тому, що ті справи представлено лише в наголовках, треба підождати на комунікати, щоб докладніше розібрати, що властиво ці точки обіймають. Нема сумніву, що дискусії винесуть багато матеріялу на денне світло, а це причиниться до зрозуміння справ робітників і продуцентів збоку усього населення Злучених Держав.

СВОЇ ЛЮДИ

Під таким наголовком появилась в канадійськім „Українськім Голосі" редакційна стаття, в якій обговорюється поведення комуністів супроти українських скитальців у західній Европі, що не хочуть вертати до Совєтів. Комуністи, пише часопис, називають їх усіх без розбору німецько-українськими націоналістами, націстівськими запроданцями і вимагають для них мук-тортур, смерти. Якби комуністи відчували, пишеться далі, що українці для них свій нарід, то вони не виявлялиб ось такої дикої ненависти, а бодай виявилиб якусь крихітку любови, а бодай вирозумілости. У звязку з тим читаємо у статті ще таке:

• • •

Дійсний українець, коли навіть осуджує другого українця, то все таки повинен би мати для нього якусь мірку вирозумілости, а не старатися добачити у нім усе найгірше. Мірка вирозумілости потрібна спеціяльно при обмірковуванню цих страшних подій, що пережив український нарід в роках війни 1939—1945. Український нарід опинився тоді все одно, що між двома млинськими каменями. Один камінь обертається в один бік, другий у противний бік, труть зерно і частина зерна чіпається одного каменя, частина другого. Чи можна винувати частини зерна за те, до якого каменя вони причепилися, або чому вони, причепившися, дали себе знов відорвати? А цеж якраз усе, що було з українцями в тих роках війни. З одного боку тиснув їх німецький камінь, з другого російський камінь. Нам з Канади було легко говорити про те, котра сторона переможе, але людям, якім кулі понад голови літали, понад якими боєвий фронт пересувався то сюди, то туди, може не так легко було зорієнтуватися. Прийшли большевики до Галичини і деякі люди цілком щиро, а деякі менше щиро поклонилися перед ними. Надійшли німці і ті, що перед большевиками поклонилися, мусіли втікати, або стали предметом пімсти. Інші, як перед большевиками клонилися, так само клонилися й перед німцями. Що мали робити? Німців, що окупували край три роки, годі було ігнорувати. Дехто й поклонився їм, одні цілком щиро, другі менше щиро, а чим далі окупація продовжувалася, тим більше росло число тих, що поклонилися їм. Ціле питання в тім, хто кланявся німцям щиро, а хто ні. Та цего ніхто з нас не знає і комуністи перші повинні би здержатися, щоби не кидати каменем на людей, коли не викинуло їх з памяти, що з ними самими було. За що їх в Канаді замикали по таборах? За проти-военну пропаганду! Чи не було її? Була! Опісля, як їх повипускали з таборів, деякі з них записувалися до армії і були за морем, аби доказати, що вони змінили свої погляди. Але хто комуністів знає, той їм і тоді не повірив.

Знаючи людей, відважуємося сказати, що коли большевикам які українці покланялися не цілком щиро, то так само не цілком щиро покланялися інші українці — німцям, не цілком щиро говорили вони свої промови перед німцями на публичних маніфестаціях (деякі з них могли навіть бути приневолені до цього), ще інші так само не цілком щиро записувалися до галицької дивізії при німецькій армії, як ще інші не цілком щиро записувалися до польської армії і т. д. і т. д. Не можна людей гуртово засуджувати, як за якийсь злочин, за те, що в дійсності було тільки старанням з їх сторони спасти своє життя і то може часом не в найрозумніший спосіб.

Український нарід пережив за війни багато більші нещастя, як який другий нарід, і хто як хто, а кожний, хто почувається українцем, повинен перший в обороні загрожених українців ставати, а не каменем на них кидати, не доноси на них писати, не помагати їх вішати. Могли бути між українцями промахи, могли бути й злочини, але навіть в таких випадках ми, українці, повинні ставати в обороні своїх, бо хто їм має прийти з допомогою, як не ми, найближчі для них?

Оповідають про матір, якої сина засудили за душогубство на кару смерти і повісили. Мати все одно плакала за сином і споминала його: „О, як би ви знали, яка то була добра дитина!" Оповідають про це, як про зразок материнської любови, якої навіть кара смерти для сина не може притьмити. Та це оповідання не є зневагою для матері, а навпаки — воно підносить пошану для неї. Одначе нема оповідань, в яких булиб похвали для того, хто помагає свого брата вішати. Коли про таких хто оповідає, то оповідає, як про звірів.

З одного „проти" до другого і т. д.

Джан Рой Карлсон, автор книжки „Андер Ковер", звертає увагу на одну дуже знаменну появу: Поширення проти-католицького руху в північних стейтах Злучених Держав.

Коли таке було сказане про полудневі стейти, де бушує Ку Клакс Клен, то це булоб ще зрозуміле, але сказати це про північні американські стейти, і то ще в теперішних часах, виглядає неправдоподібним. Та воно не тільки не є неправдоподібним, але є таки дійсністю.

Та вже найцікавішим є те, що між тими, що стоять на чолі акції, зверненої проти католиків, є люди, відомі з проводу в проти-жидівській акції. Іншими словами виходить на таке, що передові антисеміти стали теж і передовими протикатоликами.

Оті події завважено упродовж останніх пятьох місяців. На них треба звертати увагу вже з чистої дбайливости за будуче нашого краю. Отсе маємо ще один доказ на те, що, коли хто руководиться ненавистю супроти одної раси, національности, чи релігії, то дуже легко потім поширити ту ненависть і нетерпимість на другу расу, націю чи релігію. Бо чим інакше можна собі вителкувати таке явище, коли антисеміт стає у проводі походу проти католиків, чи там стає антикатоликом, як є, наприклад, з Курт Ацером з Індіяни, і йому подібними?

Якби не те, що Карлсон цитує різні т. зв. „релігійні" видавництва, подаючи точну їх назву та точні цитати, то не можнаб таки повірити, щоб такі речі були можливі в просвічених північних стейтах. А так є, що й там поширюються різні видумки проти Риму, яких не потвердить ніякий освічений ворог католиків і папи. Але й там пишуться і друкуються такі речі, що „жиди" не є „ізраїльтянами", бо тільки „англьо-саси" є правдивими „ізраїльтянами". Або таке, що Христа засудили правно римляни і вони його розпяли, хоч фактично завинили жиди, але в дійсности треба винувати як одних, так і других: отже Рим і жидів. Значить Ватікан, папу і католиків, разом з жидами...

Якщоб таке не читалось у соціялістичнім тижневику „Ню Лідер", де саме знаходиться стаття Джана Рой Карлсона, то не можнаб навіть мати відвагу наводити такі цитати, бо годі би в це повірити. Та це тільки дрібненькі вимки з цілого ряду нісенітниць, сплетених докупи для протижидівської і протикатолицької пропаганди.

Очевидно, що часопис, що це помістив, глядить на справу глибше й дальше. І добачує в тому, цілком слушно, симптоми хвороби, яка може дуже ослабити наш державний організм, коли той хворобі не будемо лікувати. „Проти", що звертається тепер проти католиків і жидів, звернеться згодом проти всіх „чужинців", до яких будуть зараховуватись навіть діти і внуки тут роджених родичів, якщо їх прізвища не будуть англьо-саські" і т. п.

ОЛЕКСАНДЕР ЛУТОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з імігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

106)

— Бачу, тяжко тобі, та й мені не лекше. Завязав собі світ з нею, тепер караюся! Дітей шкода. Треба терпіти, поки підростуть. — Потрохи почав за мною обставати, пекло піднялося в хаті. Настроїли проти мене й малих. Я терпіла, — і знаєш — потрохи вживалася зо своєю долею невільниці. Була огірчена життям, розлукою з тобою, старалася не думати над своєю долею. Поволі поверталася в робочого вола. Приходив час відпочивку — не могла заснути. З праці, з недоїдання чулася наче побитою. І тоді все в мені бурилося. Готова була зірватись і йти у світ за очи від такого життя під батьківською стріхою. Але куди йти без мови, без знання праці? Хіба в воду! Тисячі місцевих хлопців і дівчат шукали роботи й не могли найти.

Прихапцем, потрохи привчилася шити на машині. Нанялася за помічницю у одної кравчині. Не злі й платила мені, десять долярів на тиждень. У неї обідала, часом і вечеряла. Приходила з роботи додому, і вдома мусіла працювати, пізної ночи прихоплювала. Дістала першу заплату, думала справити собі хоч одно убрання, щоб люди пальцями на вулиці не показували. Мачуха, чи її донечки, платню викрали. На батькові домагання гроші звернути, ще посміли казати, щоб я звернула вартість „шифкарти", так наче не мій рідний батько мені ту шифкарту вислав!

І, знаєш? Тих дві сотки долярів я виплатила батькови до цента. Перебралася на кватиру до своєї кравчині, пів року щадила кожний запрацьований цент. З батьком зустрічалася на вулиці, він часом заходив до мене. Трохи віджилася, зодягнулася. А безробіття все поширювалося. Батько втратив роботу, тай старий вже був, спрацьований. Фабриканти не дбають про старих вже виснажених працею робітників, без жалю їх віддаляють. А ще коли робітник чужинець? На його місце стане молодий, здоровий, а батько опинився на вулиці. Мусіла йому помагати. Та мій мізерний заробіток не вистарчав.

Бився, бився батько, щоб дати дітям хоч якесь забезпечення, я рішив набути кавалок землі. У східних провінціях до землі не докупитися. А требаж і на коні, і сякі-такі забудови поставити. Складених грошей не мав, родина все зідала. Продав за двадцять соток хату, от і всі гроші. Не похочувалося мені їхати на захід, тай господиня не радила. Але щож... Мачушині дочки поїхали на свій хліб до котрогось великого міста, танцювати на „шовах", чи яка біда; батькові діти малі, батько старий. Комусь требаж на фармі працювати? Я й поїхала з батьком.

Купили ми фарму миль двадцять звідси, коло стації Б. — назвала дівчина стацію. — Фарма заліснена, з камінням, крім хати нема будівель, хочаб стайні. Управної землі не більше трицять акрів. За ту фарму заплатив батько вісімсот з чимось долярів. За решту купили пару коней, дві корови, свиней курей. Взяли на виплат плуг, косарку, сіварку, — а знаєш, господарські машини не подешевіли. Пішли за те всі батькові гроші. Збудували з осик сяку таку стайню. Два тижні довелося мені вимазувати її глиною, забивати шпари, самій місити глину. Праця тяжка, але я наче на світ вдруге народилася. Позбувшися дочок, здавалося подобріла мачуха. Бодай не було щоденної сварки в хаті. Одначе спокій недовго панував в нашій родині.

В осені намолотили бушлів з чотириста пшениці, трохи вівса для коней, накосили возів з десяток сіна. Пшениця йшла за безцін, потрібно грошей і на податок, і на убрання для дітей, а їх Бог мав. На зиму я поїхала до поблизького містечка. Міркувала прожити сама, тай батькови десятою другою помогти. Іншої роботи не могла знайти, нанялася в ресторані за послугачку. Тиждень за два почав приставати господар з залицяннями. Ту роботу я покинула. Нанялася до хатніх услуг у одного заможного склепаря, нашої людини, батька чотирох дорослих дітей і чоловіка тілистої жінки, великої пані по поведінці. Витримала тиждень лише. Почали приставати на переміну два молодики і старий, їх батько! Нанялася до ресторанту - китайця, алеж і там „но кіс, но вольк", — як китайці говорять. До тижня мусіла забратися. Мошеш мені вірити. Тяжко непоганій дівчині у теперішні часи працювати і затримати свою дівочу гідність! Коротше кажучи, за чотири місяці я змінила десятнацять місць. Наймалася до всяких робіт, була послугачкою, була нянькою. Але скрізь бажали не так моєї праці, як мене самої... Бували хвилі, коли мені ледви з їх лап вдалося вирватися. Пішла в інше місце, там розпитували, де робила попередно, чого так часто міняю роботу? І починалося знов те саме...

(Дальше буде).

ПОШУКУЄМО 347 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

163) Анастазія Бих, в память покійного мужа Леонтія, Бріджпорт, Конетикат	$ 100.00
Попередно проголошено	16,250.00
Разом	$16,350.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA

P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J

ЧОМУ АМЕРИКА МУСИТЬ ПОМОГТИ ЕВРОПІ ХАРЧАМИ?

(Стаття Геролда Вестона, директора американської організації „Харчі для Свободи", яка пропаґує більшу поміч з Америки та більш харчових посилок до звільнених країн Европи).

Народи Европи, що шість років терпіли під націстичною окупацією, стоять перед загрозою голоду. Вороги демократії вже починають ширити пошепки свою кампанію про те, що з часу „визволення" европейські народи голодують більше ніж за часів націстів. Президент Труман мав рацію коли казав:

„З наближенням зими, біда збільшиться. Якщо ми не зробимо все, що в нашій силі аби помогти, ми можемо втратити за зиму те, що здобули на весні ціною величезних жертв. Люди з розпуки можуть знищити істнуючий уклад суспільства, в надії дістати щось ціною руїни. Як ми залишимо Европу на голод і холод, можемо втратити ті основи суспільного порядку, на яких спочиває надія на світовий мир. Ми повинні помогти Европі в міру наших сил. І ми так зробимо".

З того ясно, що треба помогти европейським народам і Америка повинна вести перед в тому. Канада вже вислала пшеницю й мясо, ввела пайкування у себе, щоби мати змогу надалі помагати. Швеція продовжує пайкування, щоби помогти своїм голодним сусідам — Норвеґії та Фінляндії. Інші країни підготовляють подібні міри. Для населення Злучених Держав не буде великим тягарем подати свою відповідну поміч народам війною знищених, пошарпаних країн.

Харчова продукіця в Америці за останні чотири роки на такому високому рівні, що цивільне населення Америки відживлялось ліпше, ніж до війни, хоч діставало менше як 80 відсотків цілої продукції. Згідно з відомостями орґанізації „Харчі для Свободи", наша продукція за цей рік на одну третину більша за продукцію довоєнного часу. На 41 відсоток збільшилась продукція мяса, на 18 відсотків більше молошних продуктів. Цього року споживаємо більше, як споживали перед війною. Споживання мяса лише на два відсотки менше передвоєнного рівня, що пояснюється головним чином вимогами армії та трудноіцами розпреділення.

Розпреділення американських харчових запасів належить до департаменту хліборобства. Розпреділення робиться на три місяці наперед. В першу чергу задовольняються вимоги армії, решта йде для цивільного населення та на інші потреби. А саме — для Велико-Британії, Росії та для інших країн, що діставали з Америки по догоді „ленд-ліз", для країн, що купували звичайним, торговельним шляхом та зрештою для „УНРРА", що помагає Італії та ще пятьом країнам східної Европис. За першу половину цього року на армію пішло поверх 16 відсотків всіх харчових запасів. Американське цивільне населення дістало поверх 77 відсотків, майже вся решта пішла на ленд-ліз. Дуже мало пішло до Европи, хіба тільки те, що населення там дістало від вояків.

З закінченням війни, значно збільшились харчові запаси, почасти тому, що армія не вимагає вже стільки як раніше. За минулих чверть року вимоги армії зменшились на 25 відсотків в порівнанні з наміченими наперед плянами. На наступних чверть року скорочення вимог буде в 35—40 відсотків, надалі скорочення буде ще більшим. Найбільше скорочення торкнеться якраз тих продуктів, які так потрібні Европі.

Справа постачання харчових продуктів до Европи на цей час залежить згідно з заявами урядів, звільнених країн та УНРРА, не від розміру запасів і, як заявив президент Труман, не від пайкування. Згідно з донесенням департаменту хліборобства, навіть зі зненсенням пайкування на молошні вироби та полегчення пайкування на мясо, в Злучених Державах буде досить мяса та молошних продуктів упродовж останніх трьох місяців цього року, щоби задовольнити вимоги УНРРА та тих урядів европейських країн, що готові за те заплатити.

Згідно з заявою департаменту хліборобства, впродовж тих трьох місяців може бути вислана до розпорядження УНРРА та тих урядів приблизно така кількість запасів: 150 міліонів фунтів мяса та мясних продуктів: 70 міліонів бушлів пшениці; 28 тисяч тон цукру; 90 міліонів фунтів сухого гороху й фасолі; 13 міліонів фунтів сала. Крім того департамент хліборобства може вислати яких 380 міліонів фунтів консервованого молока та інших молошних продуктів, як тільки буде полаґоджена фінансова справа. І всеж таки того ще не досить, люди в Европі ще не матимуть відповідного відживлювання. Положення буде тільки трохи поліпшене. Тому, хоч на сьогодня є запаси продуктів, що можуть бути вислані до Европи, дуже можливо, що в будучому зявиться необхідність пайкування, щоби не допустити широкого голоду в Европі впродовж цеї зими.

Президент Труман казав: „Ми повинні помогти в міру наших сил". Хто з нас хоче підтримати ті слова, повинен про те заявити урядові. Мусимо писати сенаторам, членам конґресу, що УНРРА повинна дістати додаткові фонди, що ми готові, в разі потреби, продовжувати чи відновити знова пайкування на необхідні харчові продукти, щоб була змога більше вислати до тих країн, де американські харчі можуть помогти творити міцні основи для миру і свободи.

Загальна Рада — ФЛІС.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Поміч І-го відділу Самостійного Золотого Хреста для українських скитальців.

Кілька тижнів по закінченні війни в Европі, члениці Самостійного Золотого Хреста рішили вислати негайно поміч для цих українських збігців, що опинились поза межами рідної землі. Цю поміч постановлено дати в грошах і поживі. У першій мірі, члениці зложили самі від себе відповідні жертви, та вислали з каси відділу $100 через „Свободу" для Злученого Допомогового Комітету з Філядельфії. Крім того, члениці закупили поживи та вислали 15 пакунків нашим скитальцям у Франції і Італії.

Ці наші пакунки і листи від Золотого Хреста були першими, які взагалі дістали ці збігці з Америки. Бо як пише, наприклад, один з ґенералів до управи самостійного Золотого Хреста, то, „Ваша посилка була першою вісткою з далекої Америки, бо вже майже 5 років не мали ми жадних відомостей про Ваше життя, про те, що, та як дивитесь на події..." А далі продовжує: „Хоч у посилці були дуже смачні речі, які ми вже кілька років не бачили, але найбільше нас порадувало те, що згадали нас, це найбільше цінне і дороге..."

З цих кількох наведених слів ми бачимо, яку велику радість справляють збігцям наші посилки з харчами, чи то знова з одіжю, та як вони глядять на такі посилки. Та хоч як вони нуждаються, то все таки для них іще ціннішим є те, що ми за них не забуваємо.

Тому не забуваймо за них, та при кожній нагоді складаймо для них гроші та одіж, і висилаймо їх до наших комітетів, що є створені для цеї цілі, а висилаючи пакунки з поживою, робім це також зорґанізовано.

Висилкою згаданих пакунків з рамени І-го відділу Самостійного Золотого Хреста занялись пані: Анна Середа, Станислава Гурин, Марія Копчак і Стефанія Галичин.

Грошеві жертви зложили такі особи: по $10: Катерина Литвин, Стефанія Галичин, Анна Середа, Стефанія Ворґуль і Олена Вус; по $5: Марія Тепла, Марія Копчак, Катерина Влох, Евдокія Хомів, Марія Саґала, Марія Матусів, Анна Всякі, Анна Хариш, Анна Залевська, Катерина Луцик, Станислава Гурин і пані Путяк; Катерена Хандога $3; Ева Зінчук $2; по $1: Катерина Пелепюк, Марія Марусевич, Марія Демидчук, П. Кучма, І. і М. Галичин і пані Н. Н.

Стефанія Галичин.

ПОВІДОМЛЕННЯ

для відділів У. Н. Союзу 147 і 151 з АЛЕНТАВН, 47 і 288 з БЕТЛЕГЕМ, 44, 318 і 442 з НОРТГЕМТОН, 95 з НАЗАРЕТ, 137 і 438 з ІСТОН, 124 з ОРМРОД і 369 з ПАЛМЕРТОН, ПА., про

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

які відбудуться

В НЕДІЛЮ, 11. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 11, 1945)

в годині 2. пополудні

В УКРАЇНСЬКІЙ ПАРОХІЯЛЬНІЙ САЛІ,

803 N. Front Street, Allentown, Pa.

На ці збори повинні прийти **урядники й делеґати** всіх згаданих тут відділів, а також **члени** місцевих відділів. Зогляду на те, що в нашій окрузі вже довший час не було орґанізаційних зборів, то тепер назбиралось багато важних справ для обговорення і тому приявність представників усіх відділів є конечною. На зборах будуть промовляти гол. предс. **М. Мурашко** й орґанізатор У. Н. Союзу **А. Маланчук.**

214,19

Комітет Відділів У. Н. С.

УВАГА! СИРАКЮЗ, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Старанням місцевого Укр. Центрального Допомогового Комітету Українським Збігцям в Европі устроюється

НАРОДНЕ МАСОВЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, 11. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 11, 1945)

В ГАЛІ У. Н. ДОМУ при 1317 W. FAYETTE ST., SYRACUSE, N. Y.

Початок Віча в годині 6:30 ввечір.

Головним бесідником на вічу з рамени **Укр. Конгресового Комітету** буде **п. Микола Чубатий.**

Шановні Громадяни! Нашим святим обовязком є **прийти масово** і послухати про страшне терпіння наших збігців і **наші завдання** в справі помочи і охорони їх, щоби не опинились в большевицьких кігтях, які готовлять їм Сибір, або засуд на смерть. — **Комітет.**

ТАЄМНИЦЯ РОЖЕВИХ КВІТІВ

I

Ще вчора львівське небо грало весняними фарбами, ще вчора у повітрі відчувався ранній прихід весни і земля, здавалась, уже дихала теплом. І раптом випав сніг: скрізь намело намети і вітер, розійшовшися, суворо шумів в оголених деревах на бульварах вулиці Легіонів.

На годинику Бернардинського костела видзвонило пів на девяту. В моєму розпорядженні залишилось пів години, після чого наступав заборонений час.

Я йшов швидким кроком по Казимірівській. Попереду мене — одинока жіноча постать. Раптом вона посковзнулася і, зойкнувши, впала. Жінка намагалася встати, спираючись на руки, що були під плащем. А сніг замітав вулицю, трамваєву лінію, обсипав ніжним пухом землю. Я підійшов до неї й мовчки, не питаючись, просто підняв її на руки. Тримаючи її на руках, я запитав, чи зможе вона стати.

— Спробую, — відповіла вона. Та з цього ніччого не вийшло.

Вона знову впала б, коли б я не підтримав її.

— Не можу, у мене, здається, вивихнута ступня.

Я підняв її знову на руки й пішов уперед.

— Далеко ви живете.

— Через три квартали будинок, де я мешкаю.

Далі вона докладно розповіла про прикмети будинку, назвала число. На вулиці в цей час — пусто. Де-не-де показувався одинак-перехожий і зараз же зникав у пітьмі ночі. А мокрий сніг заліплював обличчя, проникав за комір пальта. А я йшов уперед і ніс на руках жінку.

Проминуло кілька хвилин.Руки помліли.

— Прошу вас, — звернувся я до неї, — візьміть мене руками за шию, так буде мені легше, а вам зручніше.

Вона довірливо обвила своїми руками мою шию. І так я з нею йшов.

Хто вона. Я не знав її віку. Чи молода вона, чи стара. Та моє останнє припущення швидко відпало. Я відчував усім своїм єством пружність магко-податливого жіночого тіла. Я не знав чи гарна вона. Та я чув її чарівний грудний голос, голос, що звучав у моїй уяві, як радісний великодний дзвін. У мене виникли тисяча думок, що кружляли, як сніжинки хуртовини, та всі вони купчилися навколо одного—навколо жінки, яку я ніс в обіймах і яка обіймала мене.

Моя пригода набирала характеру чогось вимріяного. Мені вже здавалось, що я несу в обіймах кохану жінку, що я йду кудись далеко-далеко — в невідомість, ось треба тільки пробитися крізь хуртовину, що лютувала навколо. Я згадав джек - лондонівських героїв, які мандрували в сніжних пустелях далекої півночі, порівнював їхні пригоди з моєю.

Інший раз мені здавалось, що я несу дівчину, що вона обовязково терпить нужду і що я прийду до неї з допомогою, як той лицар, і принесу їй щастя.

На протязі пятнадцати хвилин, що я ніс невідому мені істоту, я звик до неї. Мені вже здавалось, що я її покохав, що вона мені рідна, що ми знаємо один одного довгий час.

Я втомився. Ноги ставали нетвердо, та я всеж міцно тримав її в обіймах і я ладний був нести її все своє життя.

Розпалена уява перенесла мене на беріг південного моря. Хвилі прибою обкидали мене міліонами бризок. А море таке широке, безкрає, а небо таке блакитне — без жадної хмаринки. А я йшов берегом і ніс кохану жінку. Та ось хвиля з усього розмаху вдарила мене холодною водою і я... побачив себе перед будинком, де мешкала та, що я її ніс.

(Дальше буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Балтімор, Мд. — Дописи про віче в громаді одержали ми від п. Йосифа Приймака і п-ні Анни Чорній. Обидві будуть скомбіновані в один допис.

Менчестер, Н. Г. — В фінансовім звіті місцевого У. Н. Комітету має бути, що досі зібрано в громаді $873.15, а не як було помилково подано в ч. 215 „Свободі".

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ГАРМАТА, ЩО ЖДАЛА НА ЯПОНСЬКУ ІНВАЗІЮ.— Цей гарматній велитан, що його названо „Литл Дейвид", був призначений для вжитку при інвазії Японії. Та, як знаємо, до інвазії не дійшло, бо японці здались. Гармату держано в тайні й допера тепер поміщено знимки для загальної інформації.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Наша акція помочи українським збігцям в Европі.

В нашій громаді зорґанізовано місцевий Допомоговий Комітет Українським Збігцям в Европі 14. жовтня. До нього ввійшла українська католицька парафія і всі місцеві українські установи. На нарадах комітету обговорювали ми положення цих збігців і причини, чому вони не вертають до рідного краю. Ми перейшли в дискусії положення нашого народу в минулих літах у „великім моцарстві" і в „царстві сатани", як також під румунами й іншими подібними „словянами". До того всього прилучився ще й націст-гун вчасі останньої війни.

В листах Европи, поміщуваних у нашій пресі, бачимо, що не було вибору для наших людей і вони мусіли остатися пора границями большевицького „раю", якщо вони хотіли остатися в живих. Між ними є звичайний загал, але є й такі, що то вказують народови дорогу до життя й до кращої будучности. Отже є професіоналісти, письменники, народні діячі, духовні провідники. Нам треба подумати, щоб їм помогти берегти своє життя на те, щоб дальше розвивали народню культуру і зберігали народню ідею. Як би їх дістав „великий батько" в свої руки, то він зробить з ними таке, як робить з іншими своїми „дітьми".

Віримо, що таки це все передумають інші наші громядяни й не пожалують жертв від себе на такі благородні цілі. Наша громада не була ніколи позаду інших, тому треба надіятися, що загал прийде на народнє віче, яке комітет підготовив на неділю 11 листопада. Це повинен бути пропамятний день, коли громада ділом покаже дотеперішні добрі наміри.

Г. Туркевич,
секр. У. Допомогового Коміету.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори 204. відділу відбудуться в суботу, 10. листопаду, в год. 8:15 ввечір, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14 вул. Ті збори є важними тому, бо при полаґодженню біжучих справ, зібрання залеглих й біжучих членських вдладок, буде основне вирішення підприємства відділу, яке ми влаштовуємо 18. листопаду. На ті збори мають обовязково прийти всі члени та своєю порадою і помічю в підприємстві допомогти, щоб підприємтю вдалося якнайкраще. Требабуде також всім членам розібрати тікети. — Управа 204 від.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 11. листопаду, в 1. годині пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — В. Волянський, предс.; Г. Кісіль, фін. секр.; Т. Кальмук.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 11. листопаду, в 2. годині, в Набожинського. — І. Шегеря, предс.; Д. Федина, кас.; Н. Лісний, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 11. листопаду, в годині 1. пополудні, в У. А. О., 29 65 Карпендер ул. Просимо членів о вашу приявність. — П. Андрушків, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 75, відбудуться в неділю, 11. листопада, в год. 1. пополудні, в салі У. Н. Дому при Мартін ул. В місяці грудні припадають наші річні збори збори, тож просимо членів вирівнати свої залеглости, щоби контроля могла здати повний звіт. Уряд Товариства просить родичів, котрі мають дорослих дітей в Тов. і У. Н. Союзі, щбио ті діти прийшли на ці збори, бо ми маємо плян помалу передавати урядовання в їхні руки. Ми старіємося і переходимо помалу, а майно У. Н. Союзу і майно Тов. це наше і наших дітей, так ми пвинні старатись наших дітей призвичаювати, щоби вони ту нашу працю продовжували, як не хочемо, щоби наші відділи помалу ниділи, а наша молодь тисялась по чужих орґанізаціях, часом і ворожих нам. Відділовий секретар повідомив всіх тих молодих картками, а до котрих адреси не мав, так просить їхніх родичів їх повідомити. Просимо членів прийти чисельно на ці бзори, чи маєте заплачено чи ні, щоби ту молодь, котра буде на зборах, більше підбадьорити. Ми віримо, що при нашій помочи молодим буде легко вести працю і будуть більше мати нагду притягати нашу молодь в ряди У. Н. Союзу. — Р. Вазик, предс.; І. Слупецький, кас.; М. Присташ, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 11. листопаду, точно в 1. годині пополудні, в домі Горожан, 847 Н. Фщенклин ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є багато справ до полагодження. — М. Паранич, секр.

ФІЛЬДЕЛЬФІЯ, ПА. — Тов. Мир, від. 324, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. листопаду, в годині 8. ввечір, в українській гали на 23 і Бравн ул. Просимо всіх членів прийти на час, бо є важні справи до полагодження. Г. Бучко, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. листопаду, в годині 8. ввечір, під ч. 30 Іст 7. вул. Просимо членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. — **Уряд.**

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 25. жовтня 1945 р. помер у 57. році життя

ВАСИЛЬ КОРДУПЕЛЬ

член відділу 94. У. Н. Союзу в Гемтремк, Міш.

Покійний походив зо села Люблінець, повіт Цішанів, Галичина. До Союзу вступив у 1943 році. Полишив у смутку жену, сина та 3 дочки. Похорон відбувся 29. жовтня, з дому жалоби 13563 Dennison Rd. Milan, Mich., при участи родини, знайомих та членів, на цвинтар Марбле Парк. — В. Й. П.!

В. Крушельницький, секр.

Дня 20. жовтня 1945 р. померла

ЮЛІЯ СЛИШ,

довголітна члениця Сестр. Любов, від. 37 У. Н. Союзу в Елізабет, Н. Дж.

Покійна походила зо села Пельна, повіт Сянок, Західна кУраїна. Полишила в смутку мужа Павла, 3 дочки: Павліну, Гелену, Ванду, і зятя М. Пілот.Похорон відбувся 24. жовтня при участи родини, členиць від. 37 і знайомих з гр.-катол. церкви св. Володимира на цвинтар Ровдейл у Лінден, Н Дж. — В. Й П.!

Анна Гнатюк, секр.

ТАРЗАН, ч. 1276. Скінчене завдання.

SOON, AS HE HAD EXPECTED, TARZAN SAW JANE, WHOSE FOOTSTEPS HE HAD RECOGNIZED AND FOLLOWED.

"WE WERE AFRAID SOMETHING HAD HAPPENED TO YOU", SHE CRIED HAPPILY; "WE HAD COME TO SEARCH FOR YOU.

THE JUNGLE LORD TURNED TO CAPT. WEBB, OF BRITISH INTELLIGENCE, WHO HAD SENT HIM ON HIS MISSION.

"MY TASK IS DONE. DR. BRAKEUS WHO WOULD HAVE DESTROYED THE WORLD IS DESTROYED."

Незабаром, як це він надіявся, Тарзан побачив Джену, якої сліди він пізнав і за якими пішов.

„А ми боялися, що тобі щось сталося" закликала вона розрадувана. „Ми прийшли, щоб шукати за тобою.

Пан джунглів звернувся до капітана Веба з британської розвідчої служби, який вислав його для дорученого завдання.

„Моє завдання скінчене. Д-р Брекевз, який мав знищити світ, самий себе знищив".